

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - HSGM
HUKUK VE MEVZUAT DAİRESİ BAŞKANLIĞI
06/08/2021 14:34 - E-43252159-610-2371

00145157657

CERTIFICATE

7/26967
G.K.135

Sayı : 43252159
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/03/2020 tarihli ve 43452547-120.07-640081 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Ali KENANOĞLU tarafından verilen “Mevzuata uygun olmayan ambalajlı sularla ilgili bir araştırma raporuna ve Bakanlığın içilemez nitelikteki sularla ilgili işlemlerine ilişkin” 7/26967 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ektedir.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KÖCA
Sağlık Bakanı

Ek : Önerge cevabı

İstanbul Milletvekili Ali KENANOĞLU tarafından verilen "Mevzuata uygun olmayan ambalajlı sularla ilgili bir araştırma raporuna ve Bakanlığın içilemez nitelikteki sularla ilgili işlemlerine ilişkin" 7/26967 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Sağlık ve Gıda Güvenliği hareketi, ülkemizdeki ambalajlı su markalarına ait ayrıntılı kimyasal analiz raporlarından hareketle oluşturduğu tabloda, amaçlarının suların rutin olarak yapılan testlerle anlaşılmasına çalışılan mikrobiyolojik kirliliğinden çok ayrıntılı kimyasal terkinin ne olduğu ve kimyasal kirliliğe maruz kalıp kalmadığının ön plana çıkarılması olarak açıklanmıştır.

Sağlık ve Gıda Güvenliği Hareketi, hazırladıkları su raporlarına kaynaklık eden tüm verilerin Sağlık Bakanlığı personeline alınmış numuneler olduğu, analizlerinde Sağlık Bakanlığı'nın laboratuvarlarında yapılmış resmi analizler olduğunu belirtmektedir.

Sağlık Bakanlığı'nın markalara göre farklılıklar gösterse de içerisinde 30'a yakın kimyasal, biyolojik ve radyoaktif kirlilik bulunan suların satışına izin vererek toplum sağlığına zarar verdiği iddia edilmektedir.

Yirmili yaşlardaki sağlıklı bir erişkin için kısa aralıkta zarar vermeyeceği iddia edilen bu dozların, yani suda hiçbir şartta olmaması gereken siyanür ve arsenik gibi toksik maddeleri içeren suların hamilelerin, bebeklerin, kanser ve diğer hastalığa yakalanmış insanların, yaşlıların da içtiği unutulmamalıdır.

Türkiye'de mide kanseri konusunda dünya birincisidir. Buda işlenmiş gıdalarında yanı sıra adeta birer 'nitrit' ve 'nitrat' deposu olan suların toplum sağlığını ne hale getirdiğini göstermektedir.

Su, sadece susuzluğumuzu gideren bir madde değil, aynı zamanda vücudun bazı ihtiyaçlarını gideren mineralleri de barındıran bir besindir. En azından böyle olması beklenir. Ancak Sağlık ve Gıda Güvenliğinin hazırladığı söz konusu raporun tabloları dikkatle incelendiğinde bazı sularda çeşitli minerallerin farklı oranda olmasına karşın; çok sayıda kimyasal ve radyoaktif kirlilik barındırdıkları da görülmektedir.

Bu verilere göre, su markalarının büyük çoğunluğu ulusal ya da uluslararası standartlara uymamaktadır.

Tespit edilen bulgulara göre tam 107 su markasının, bırakınız ideal değerleri ulusal ya da uluslararası standartlardan bir veya birkaçına bile uygun olmadığı görülmektedir. 31 su markası ise TSE ve Yönetmeliğinin "nitrit" sınırlarını aşıyorlar. Eldeki verilere göre, incelenen su markalarında yaklaşık olarak 30 çeşit kimyasal kirleticiye rastlandığı belirtilmektedir. Söz konusu raporun tablosunda veriler ışığında "akrilamid" konusunda, toplam 58 su markasının EPA standartlarına uygun çıkmadığı açıklanmıştır.

Bütün bunlara göre,

SORULAR:

1) Sağlık Bakanlığı kendi hazırladığı yönetmelikteki hükümlere uymayan suların satışına neden izin vermektedir?

2) İçilemez nitelikte bulunan sularla ilgili ne gibi yasal yaptırımlar uygulanmaktadır?

3) Bugüne kadar yönetmelik hükümlerine uymayan firmalar var mıdır? Bunlar hangileridir? Haklarında nasıl bir işlem yürütülmüştür?

4) Ambalajlı suların verilerinin tüketicilerden saklanması bir suç değil midir? Bu verileri saklayan firmalar hangileridir ve haklarında nasıl bir yaptırım uygulanmıştır?

5) Firmalar ambalaj etiketlerinde yayınlaması zorunlu olan bilgileri neden yayınlamamaktadırlar?

6) Ambalajlı suların analiz belgeleri il sağlık müdürlükleri tarafından neden yayınlanmamaktadır?

7) İnsan sağlığını ilgilendiren verilerin il sağlık müdürlükleri tarafından ticari sır kapsamında gösterilmesi hangi mevzuatta yer almaktadır?

8) Piyasada ambalajlı su olarak satılan kaç marka vardır? Bakanlığınız verilerine göre bunların içilme nitelikleri/değerleri /puanları nedir?

CEVAPLAR:

1) Ülkemizde ambalajlı sularla ilgili izinlendirme ve denetim çalışmaları AB mevzuatı ile tam olarak uyumlaştırılmış “İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik” ve “Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik” kapsamında yürütülmekte olup mevzuat hükümlerine uymayan suların satışına izin verilmemektedir.

2) Üretim yerinden alınan numunelerde uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda suyun sonuçları uygun çıkıncaya kadar tesisin faaliyeti durdurulmakta ve dolum yapılmasına izin verilmemektedir. Piyasadan alınan numunelerde uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda ise 4703 sayılı “Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun” 5. Maddesi gereğince idari para cezası gibi müeyyideler uygulanmakta ve uygunsuz ürüne ait aynı parti ve seri nolu sular piyasadan toplatılarak İl Sağlık Müdürlüklerinin gözetiminde imha edilmektedir. Böylelikle uygunsuz suyun piyasaya arzı engellenmektedir.

3) İlgili mevzuat gereğince ambalajlı su tesisleri yılda bir kez Bakanlık Merkez Teşkilatı, 4 kez de İl Sağlık Müdürlüklerince denetlenmekte ve numuneler alınarak analiz edilmektedir. Ayrıca piyasadan Bakanlıkça belirlenmiş periyotlarda numuneler alınarak analiz edilmektedir. Uygun çıkmayan sularla ilgili yukarıda belirtildiği gibi idari para cezası, tesis kapatma gibi cezalar uygulanmaktadır.

4) Ambalajlı sularla ilgili her türlü işlem, mevzuat gereğince Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatınca yürütülmekte olup bunlara ilişkin veriler Bakanlığımız bünyesinde oluşturulan Çevre Sağlığı Bilgi Yönetim Sisteminde takip edilmektedir. Dolayısıyla firmaların bilgi saklaması söz konusu olmayıp Bakanlığımızca gerekli denetim ve izleme çalışmaları aralıksız sürdürülmektedir.

5) Etiketle bulundurulması zorunlu bilgiler mevzuatta belirlenmiş olup etiket ile ilgili işlemler bu doğrultuda yürütülmekte ve etikette tüketicilere yönelik bilgilerin yer alması sağlanmaktadır.

6) Ambalajlı sularla ilgili İl Sağlık Müdürlüklerince yapılması gereken iş ve işlemler mevzuatta belirlenmiş olup çalışmalar bu doğrultuda yürütülmektedir.

7) Ambalajlı sulara yönelik denetim, izleme, analiz vb. iş ve işlemler AB direktifleri ile tam uyumlu mevzuat çerçevesinde Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatınca yürütülmekte olup halk sağlığının korunması Bakanlığımızın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır. Dolayısıyla insan sağlığını tehdit eden suların satışa sunulmaması için her türlü önlem Bakanlığımızca alınmaktadır. Bunun dışında firmalara özel bilgiler Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik 34. maddeleri kapsamında değerlendirilmektedir.

8) Mevcut durumda ülkemizde piyasada satılan su sayısı 357 adet olup bunlardan 238'i doğal kaynak, 87 tanesi doğal mineralli su ve 32 adet içme suyu niteliğindedir. Ülkemiz genelinde faaliyet gösteren ambalajlı su listesi www.cevresagligi.saglik.gov.tr web adresinden yayımlanmaktadır. Bu itibarla ülkemizde faaliyet gösteren tüm su markaları Bakanlığımızca etkin ve sürekli denetlenmekte olup su markaları arasında herhangi bir sınıflandırma ya da puanlandırma söz konusu değildir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.